

DIAGNÒSTIC DE SITUACIÓ

La realització d'un diagnòstic permet crear una línia base que serveix per establir un conjunt d'indicadors, qualitius i quantitius, relacionats amb la problemàtica o problemàtiques identificades en una població. El diagnòstic permet sistematitzar tota la informació i aconseguir un millor coneixement de la situació, potencialitats, dificultats, necessitats i prioritats de la població objectiu.

El diagnòstic ens ha de permetre mesurar què estam aconseguint amb la intervenció a mig termini, és a dir, ens permetrà determinar si la raó de ser del projecte està d'acord amb les prioritats dels actors involucrats (pertinença); en quina mesura s'ha aconseguit l'objectiu específic (eficàcia); si els recursos emprats s'adeqüen als resultats aconseguits (eficiència); i, finalment, podrem determinar un dels principals components del projecte que és l'impacte, entès com l'anàlisi dels efectes (esperats i no esperats) i les conseqüències (positives i negatives) que ha tingut el projecte en els diferents àmbits de la vida comunitària i en l'entorn on s'ha realitzat.

Es tracta de centrar-lo en el conjunt de persones i institucions potencialment beneficiàries i participants que puguin veure's afectades pel programa. S'ha de fer una **anàlisi acurada de l'entorn i obtenir informació actualitzada, contrastada i pertinent sobre la situació de la població potencialment beneficiària**, amb un èmfasi especial en tot allò relacionat amb els components del programa. Així mateix, hi han de constar les iniciatives de les institucions i organitzacions (ONGD i de base) implicades en el desenvolupament de la població en general.

La línia base, que donarà lloc al diagnòstic, s'ha de fer com a part de la identificació d'una o varies intervencions que suposin un treball a **mig o llarg termini** en una determinada zona. Tenint en compte el temps i recursos precisos per a una feina d'aquestes característiques, no és raonable plantejar una intervenció a curt termini on aquest tipus d'estudi no estaria justificat.

Així, **el diagnòstic resultant ha de ser un document ampli que reculli la informació més rellevant de la zona on es realitzarà la intervenció i la presenti de forma qualitativa i quantitativa a partir de la incorporació d'una bateria d'indicadors (indicadors de línia base) de les situacions sobre les que la intervenció vol incidir.**

Línia base

Es tracta d'establir els **indicadors objectivament verificables (IOV)** que caracteritzen i ens informen de la situació que es pretén transformar, és a dir, dels problemes trobats. Aquests indicadors es construeixen a partir de fonts de verificació externes i internes i són la base sobre la que es contrastaran tant els informes de seguiment com les avaluacions.

Les **fonts de verificació (FV)** han d'estar elaborades en el marc del programa, encara que també es poden incloure estudis governamentals (estatals, municipals o departamentals) i/o d'organismes de base que serveixin per contrastar la informació recopilada. Això implica que les fonts de verificació han de ser el més àmplies i participatives possible (població, autoritats municipals, autoritats comunitàries, organitzacions de base, ...). La qualitat dels indicadors depèn de les fonts de verificació.

A partir d'aquí s'elaborarà una **matriu de línia base** per presentar els problemes trobats en la identificació del Programa (arbre de problemes) quantificant la intensitat en què aquests s'expressen en la població o entitats identificades com a beneficiàries (IOV) i indicant el lloc del qual s'ha tret la informació (FV).

L'indicador ha d'incloure en el seu enunciat el nivell o característica (quantificable) del problema que afecta la població potencialment beneficiària, el grup específic de població al que fa referència i especificar el temps i ubicació territorial.

Exemple:

El problema detectat a la comunitat és una alta incidència de malalties gastrointestinals derivades del consum d'aigua no potable i la falta d'higiene, per tenir les fonts d'aigua lluny de la comunitat.

El problema específic sobre el que es vol incidir és la falta d'accés a aigua potable per part de la comunitat i l'objectiu específic seria la millora de l'accés a aigua potable per part de la comunitat.

Indicadors del problema específic

IOV1- El 40% dels infants menors de 5 anys de la comunitat han tingut una malaltia diarreica durant el darrer any.

IOV2 – El 25% dels adults de la comunitat ha tingut molèsties intestinals durant el darrer any.

IOV3 – El 75% dels habitants de la comunitat no té hàbits d'higiene de cap tipus.

IOV4 – El 15% dels habitatges de la comunitat no està en bones condicions (pisos de terra, sostres de canya o branques).

Les fonts de verificació dels indicadors han set les reunions mantingudes amb el centre de salut més proper, les autoritats comunitàries, les organitzacions de base, així com les entrevistes mantingudes amb els habitants de la comunitat. Els resultats de les entrevistes s'han contrastat amb les estadístiques del ministeri de salut per aquest departament, comprovant que en aquesta comunitat la incidència de malalties gastrointestinals era més alta.

El seguiment i les avaluacions que es facin del projecte o projectes tindran com a referència aquestes dades. A partir d'elles podrem saber si la intervenció que s'ha decidit fer és o no eficaç i si el projecte té un impacte real en la població beneficiària.